

IV.

WYNIKI KONTROLI UJĘTYCH W PROGRAMIE DZIAŁAŃ DŁUGOFALOWYCH NA LATA 2007–2009 (I ETAP REALIZACJI)

1. Przestrzeganie przepisów dotyczących wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy

W 2007 r. inspektorzy pracy przeprowadzili 1 065 kompleksowych kontroli przestrzegania przepisów prawa pracy przy wypłacie wynagrodzeń i innych świadczeń pracowniczych. W kontrolowanych zakładach zatrudnionych było 123,2 tys. pracowników, w tym prawie 57,1 tys. kobiet i 579 młodocianych.

Analiza wyników kontroli wskazuje, że pracodawcy **najczęściej naruszali przepisy** w zakresie wypłaty wynagrodzenia za pracę (ponad 1/4 kontrolowanych) oraz za pracę w godzinach nadliczbowych (29%), a także w zakresie wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy bądź ekwiwalent za niewykorzystany urlop (30%). Szczegółowe dane porównawcze przedstawiono na wykresach.

Incydentalny charakter miały natomiast nieprawidłowości dotyczące wypłaty świadczeń urlopowych (1,4%), minimalnego wynagrodzenia (2,3%), wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy, za który pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia (2,6%), odpraw emerytalnych lub rentowych (3%) oraz należności z tytułu podróży służbowej (4,3%).

Pracodawcy, tłumacząc zaistniałe nieprawidłowości, zwłaszcza te szczególnie rażące, wskazują na przyczyny natury ekonomicznej, w tym wysokie koszty pracy. **Trudno jednak uznać taką argumentację – naruszanie uprawnień pracowniczych nie może być usprawiedliwione żadnymi okolicznościami.** Trzeba

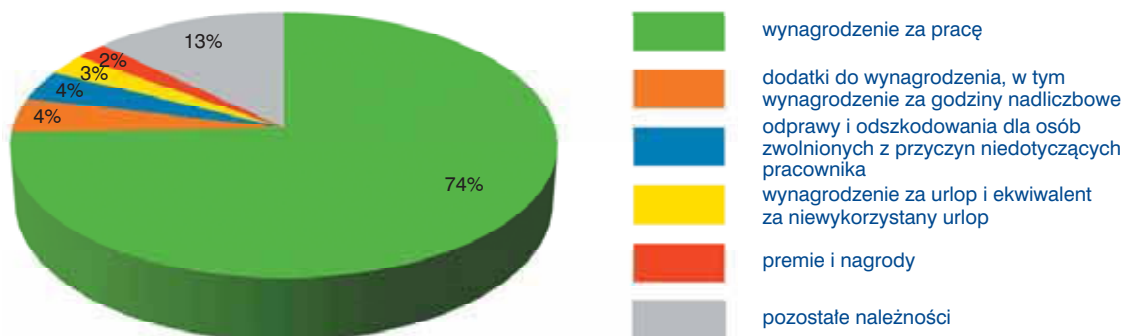
również podkreślić, że częstą przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości jest **niewłaściwe przygotowanie zakładowych służb finansowych** (niewiedza, że świadczenie przysługuje, niewłaściwa metoda naliczania oraz pomyłki w obliczeniach, błędna interpretacja przepisów).

Jakkolwiek wyniki kontroli wskazują nadal na wiele nieprawidłowości, to jednocześnie pozwalają stwierdzić, że **stan przestrzegania przepisów dot. wypłaty wynagrodzenia za pracę stopniowo poprawia się** (w 2007 r. ww. przepisy naruszyło 26% kontrolowanych pracodawców, a dwa lata wcześniej – ponad połowa). Na utrwalanie się pozytywnej tendencji miały niewątpliwie wpływ intensywne działania kontrolne Państwowej Inspekcji Pracy i konsekwentne stosowanie z całą surowością sankcji za popełnione wykroczenia.

Ze względu na skalę stwierdzonych naruszeń prawa, a także ich społeczne skutki – PIP nadal będzie prowadzić kompleksowe kontrole dot. prawidłowości wypłaty wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy. Obok działalności kontrolnej, kontynuowane będą działania promocyjne i poradnictwo służące upowszechnianiu wiedzy na temat ww. zagadnień.

Informacja nt. wyegzekwowanych przez inspektorów pracy należności pracowniczych zamieszczona jest w rozdziale VI „Efekty działalności kontrolnej”.

Wykres 21. Struktura niewypłaconych należności

Wykres 22. Naruszenia przepisów o wypłacie wynagrodzeń i innych świadczeń (odsetek pracodawców naruszających przepisy)

